

INESJOURNAL

ULUSLARARASI EĞİTİM BİLİMLERİ DERGİSİ
THE JOURNAL OF INTERNATIONAL EDUCATION SCIENCE

Yıl: 4, Sayı: 12, Eylül 2017, s. 281-296

Behçet ALTUNTAŞ¹, Remzi CAN²

PARAGRAF YAZMA BECERİLERİNİ GELİŞTİRME ÜZERİNE BİR UYGULAMA³

Özet

Bu çalışmada, öğrencilere etkinliklerle paragraf yazmayı ve paragrafın yapısını öğreten “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi”nin öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerinin geliştirilmesinde etkili olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2015- 2016 eğitim- öğretim yılı bahar döneminde, Kırşehir ili merkezinde bulunan İMKB 23 Nisan Ortaokulu 8. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini rastgele seçilen iki sınıftır. Deney grubu 15 kişi, kontrol grubu 15 kişiden oluşmaktadır. Çalışma 8 hafta sürmüştür. Araştırmada ön test, son test kontrol gruplu yarı deneysel model kullanılmıştır. Veri elde etmek amacıyla “Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Ölçeği” elde edilen verilerin analizi için ise bağımlı ve bağımsız t testi kullanılmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi 0.05 olarak kabul edilmiştir. Araştırma sonucunda deney grubu öğrencilerinin yazdıkları paragraflardan aldıkları ön test toplam puan ortalamaları ile son test toplam puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık görülmüştür. Fakat kontrol grubu öğrencilerinin yazdıkları paragraflardan aldıkları ön test toplam puan ortalamaları ile son test puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Deney grubunda bulunan öğrencilerin yazdıkları paragraflardan aldıkları son test puan ortalamaları ile kontrol grubunda bulunan öğrencilerin yazdıkları paragraflardan aldıkları son test puan ortalamaları kıyaslandığında, deney grubunda bulunan öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerinin anlamlı düzeyde geliştiği görülmüştür. Deney grubu öğrencilerinin Düşünce Organizasyonu, Yapı/Sonuç Tezi, Bütünlük/Bağlantı ile ilgili olarak ön testten aldıkları puanlarla ilgili özelliklere yönelik eğitim aldıktan sonraki puanları arasında anlamlı bir fark görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Yazma Eğitimi, Paragraf Yazma, Paragrafta Yapı

AN APPLICATION ON THE DEVELOPMENT PARAGRAPH WRITING SKILLS

Abstract

In this study, it has been tried to determine whether “Activity and Structure Based Paragraph Writing Method” which teaches students paragraph writing through activities and the structure of the paragraph is effective or not in improving students’ consistent paragraph writing skills. 2015-2016 academic year spring term 8th grade students of İMKB 23 Nisan Middle School located in the city centre of Kırşehir Province constitute the universe of this study. The sample of this study is two classes randomly selected. Both the experimental group and the control group consisted of 15 students. The study lasted 8 weeks. Pre-test and post-test control grouped quasi-experimental model has been used in this

¹ Türkçe Öğretmeni, MEB, 23 Nisan Ortaokulu, Kırşehir, e-posta: behcetaltuntas@hotmail.com

² Yrd. Doç. Dr., Ahi Evran Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi ABD, can.remzi@hotmail.com

³ Bu makale, Yrd. Doç. Dr. Remzi CAN danışmanlığında Behçet ALTUNTAŞ tarafından hazırlanan “Paragraf Yazma Becerilerini Geliştirme Üzerine Bir Uygulama” başlıklı yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

study. Paragraph Coherence Assessment Scale was used to obtain data and dependent and independent t test was used for the analysis of the obtained data. The significance level in the study was accepted as 0,05. As a result of the research There was a significant difference between pre-test and post-test total score averages that students in the experimental group obtained from the paragraphs they wrote. However, there was no significant difference between pre-test total score averages and post-test score averages taken from the paragraph of the compositions written by the control group students. The consistency of the paragraph writing skills of the students in the experimental group was found to be significantly improved when the average of the post-test scores obtained from the written paragraphs of the students in the experimental group and the average of the post-test scores obtained from the compositions of the students in the control group were compared. There was a significant difference between the scores that experimental group students obtained from the preliminary test on Structure / Conclusion Thesis, Integrity / Connection elements in the paragraph hand the scores that they obtained after the paragraph writing education.

Key Words: Writing education, Paragraph writing, The structure of the paragraph

GİRİŞ

Paragrafın bölümlerinin ne olduğu ve bir paragrafın nasıl başlayıp nasıl geliştirilip nasıl sonuçlandırılacağıyla ilgili ülkemizde çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Batıda ise metinden önce paragraf yazma çalışmalarına önem verilmiş ve bir paragrafın hangi bölümlerden oluştuğu ve nasıl yazılması gerektiği ile ilgili pek çok çalışma yapılmıştır.

Paragraf yapısı, paragrafta bilgilerin ve düşüncelerin okuyucuya mesajı iletmede ne şekilde düzenlendiğini ve paragrafta yer alan bölümlerin bir bütün oluşturacak şekilde bir araya gelme biçimlerini ortaya koyar (Can, 2012).

Paragraf yapısı, yazma öğretimi sürecinde üzerinde durulması gereken konular arasındadır. Bu kavram, okuduğunu anlama, öğrenilen bilgileri akılda tutma veya hatırlama, paragraf ve metin oluşturma çalışmaları ile bire bir ilişkilidir. Paragrafın bir yapı içerisinde bilinçli olarak oluşturulması, bilginin ve mesajın daha düzenli ve sistemli olarak okuyucuya sunulmasını, dağınıklığından kurtulmasını sağlayacak; böylece paragrafta bütünlük ve birlik özellikleri de sağlanmış olacaktır (Can, 2012).

Brannan'a göre (2010), paragraf yapısını bilmek, fikirlerin organize edilmesinde ve paragraf oluşturmada yardımcı olacaktır. Paragrafta üç temel yapı vardır: Konu cümlesi, destekleyici cümleler, sonuç cümlesi. Metinlerde de paragraflardan oluşan giriş, gelişme ve sonuç bölümleri vardır dolayısıyla paragraf yazmayı öğrendiğimizde uzun metinler yazmayı da öğrenmiş oluruz.

Woodsen'a göre (1978) paragrafların yapısının analizi, öğrenciye başarılı bir paragraf yazması için gerekli bilgiyi sağlamanın bir yoludur.

Feng-Checkett ve Checkett'e göre de (2010) paragraflar üç temel yapıya sahiptir: konu cümlesi, destekleyici cümleler ve sonuç cümlesi. Konu cümlesi okuyucuya paragrafın ana fikrinin, konusunun ne olduğunu bildirir. Konu cümlesinin paragrafta tam olarak nerede bulunacağına dair bir kesinlik olmasa da ilk cümlede yer alması konunun daha iyi organize edilmesini ve geliştirilmesini sağlar. Konu cümlesini konuyu açıklayan destekleyici cümleler takip eder. Destekleyici cümleler konuyla ilgili ve birbiriyle tutarlı olmalıdır. Sonuç cümlesinde ise genelde konu cümlesindeki fikri farklı bir tarzda yeniden ifade edilir.

Bu çalışma paragraf oluşturmaya, paragrafın yapısı temelinde etkinliklerle öğreten bir yöntem üzerine oturtulmuştur.

Paragrafta Yapı Unsurları

Paragrafta Konu (ana fikir) Cümlesi

Paragrafta yazarın paragrafı yazmasının esas nedenini ortaya koyan, diğer fikirlerden daha ön plana çıkararak cümlelerin tamamının ona göre şekillendiği cümle konu cümlesidir. İkisi farklı kavramlar olmasına karşın paragrafın başında bulunan, bütün yardımcı düşüncelerin ona göre şekillendiği cümleye hem konu cümlesi hem de ana fikir cümlesi denilmektedir. Bu cümleye esas cümle, temel cümle gibi adlar da verilmektedir.

Yazarlar duygu ve düşüncelerini okuyuculara iletirken farklı metin türlerini kullanırlar. Farklı metin türleri, farklı yapılara sahiptir. Bilgi vermeye dayalı metinlerde ana fikir, en önemli yapı unsuru olarak göze çarpar. Daha sonra ise yardımcı fikirler gelmektedir (Akyol, 1999).

Konu cümlesi, her zaman paragrafın ilk cümlesinde bulunmaz. Bazen ortada ve son cümlede bulunur. Bazen de açıkça belirtilmez, paragrafın bütününe eşit oranda dağılır.

Braddock'a göre (1974) ana fikir cümleleri açık bir şekilde kullanıldığında paragraflar daha net ve tutarlı olmakta böylece de paragrafların okunması daha kolay olmaktadır. Ana fikrin paragrafta ortaya konulmasının, hatırlamayı desteklemede yardımcı olduğunu ifade eden Aulls'a (1975) göre ana fikir cümlesi okuyucuya sunulmazsa, okuyucu yan konulardan yararlanarak çıkarım yapmak zorunda kalmakta ve bu da hatırlamayı engellemektedir.

Paragrafı oluşturmaya başlamadan önce ana fikir cümlesini belirleyen öğrenciler, sürekli bu cümleyi göz önünde bulundurarak yardımcı fikirlerini oluşturmada kolaylık sağlayabilirler. Ana fikir cümlesinin kontrolünde, paragraf oluşturma sürecini devam ettiren öğrenciler, böylelikle hem paragraflarında ana fikir cümlesiyle çelişen bir ifadeye yer vermezler hem de ana fikri sistemli bir şekilde okuyucuya iletmiş olurlar (Can, 2012).

Paragrafta Yardımcı Cümleler

Yardımcı(Destekleyici) cümleler konu cümlesindeki kontrol fikrinde ifade edilen görüşü geliştirmek, desteklemek için yazılmış cümlelerdir. Dolayısıyla yardımcı cümleler kontrol fikriyle tutarlı olmalı ve kontrol fikrinde ortaya konan görüşü açıklamalıdır. Brannan (2010) destekleyici cümleler yazmak için benzetme, karşılaştırma, sayısal verilerden yararlanma, örnekleme, tanık gösterme, tanımlama gibi yöntemlerden yararlanılabileceğini ifade etmiştir.

Paragrafta Sonuç Cümlesi

Sonuç cümlesi paragrafın sonunda yer alan paragrafın özetini veren, okuyucuya paragrafın yazılış sebebini işaret eden cümlelerdir. Okuyucunun paragrafta okuduğu son cümle olduğundan ve böylelikle aklında daha fazla kalacağından ayrı bir öneme sahiptir.

Sonuç cümlesinde konu cümlesi farklı bir üslupla tekrar edilir ve kapanış yapılır. İyi bir sonuç cümlesi okuyucu üzerinde olumlu bir etki yaparak paragrafı özetler, konu cümlesindeki görüşü yeniden ifade eder.

Sonuç cümlelerinden sonra başka bir paragraf başlayacağı için sonuç cümleleri diğer paragrafta geçiş okuyucuyu hazırlayıcı nitelikte olmalıdır. Bunun için sonuç cümlesinin metnin hangi paragrafında (giriş, gelişme, sonuç) olduğu önemlidir. Yazar sonuç cümlesinin aynı zamanda bir geçiş sağladığını göz önünde bulundurmalı ve sonuç cümlesini ona göre yazmalıdır.

Paragrafta Tutarlılık

Konu cümlesi paragrafın konusunu, yazarın konuya karşı tutumunu ortaya koyar ve kontrol fikri paragrafta neyden bahsedileceğini, neyin savunulacağını ifade eder. Yani paragraftaki tüm destekleyici cümleler konu cümlesiyle ilgili olarak geliştirilmelidir. Buna paragrafta tutarlılık adı verilir. Okuyucunun yazılan paragrafı daha iyi anlaması için paragraftaki tüm cümleler konu cümlesinde ifade edilen konuyla ilgili ve böylelikle birlik içinde olmalıdır (Brannan, 2010).

Paragraf düzeyinde yazma çalışmaları yapılmadan metin düzeyine geçilmesi, düşüncelerin bir düzen içinde sıralanamaması, gerekli bilgiler ile gereksiz bilgilerin ayırt edilememesi sonucu tutarlı metinler oluşturulamamaktadır. Paragrafta tutarlılığın sağlanması için yazarın konu, bakış açısı, ana fikir ve destekleyici cümleler birimlerini bilmesi gerekmektedir (Tok, 2014).

Yazma becerisine yönelik çalışmaların öncelikle paragraf düzeyinde ele alınması metin tutarlılığının ve düşünce tutarlılığının bir arada geliştirilmesini sağlayacaktır. Söz gelimi benzerlik/zıtlık paragrafı için verilen bir konuda yazması istenen öğrenci, iki kavrama ilişkin yapacağı karşılaştırma ile ilgili düşüncelerini açıklarken hem bilişsel süreçleri işletecek hem de konuya ve bakış açısına bağlı olarak paragrafını ele alacaktır. Öğrenci betimleme, fark etme, listeleme, karşılaştırma becerilerini ortaya koyarken paragrafında ele aldığı iki kavramdan ayrılmaması, metin tutarlılığını sağlamada önemli rol oynayacaktır (Tok, 2014).

Altyapısı sağlam olmayan, neyi nasıl yazacağını bilmeyen, yeteri kadar örneklerle karşılaşmamış öğrencilerden iyi derecede bir yazı meydana getirmelerini istemek, istenilen neticeyi vermeyecektir. Öğrencilere cümle ve paragraf yazma çalışmaları yaptırılmadan, anlatım çeşitleri öğretilmeden onlardan bir bütün şeklinde kompozisyon yazmaları istendiğinde öğrenciler neyi nasıl yazacaklarını bilmedikleri ve belirli bir konu ile sınırlandırıldıkları için sorunlar yaşamaktadırlar. Belirli bir şablonu zihninde oturtmayan ve yazısını o şablon üzerine geliştirmeyen öğrencilerin ileriki zamanlarda yaratıcı tarzda yazı yazmaları çok zordur (Ungan, 2007).

Paragraf yazma öğretimi, Türk eğitiminde sistematik ve bütüncül bir yaklaşımla verilememektedir. Bu durum gerek hazırlanan yeni programda, gerekse ders kitaplarında göze çarpmaktadır. Paragraf yazma öğretiminde biçim ve içerik bir bütün olduğundan, bunları birlikte düşünmek gerekir (Koç, 2009).

Ülkemizde paragraf yazma eğitimine görüldüğü üzere gerekli önem verilmemekte öğrencilerden hemen metin yazmaları istenmektedir oysa metinleri oluşturan paragrafı yazmasını öğrenen bireyler metinleri de kolaylıkla yazabilecektir. Batılı ülkelerde paragraf yazmaya özel bir önem verilmiş ve bir sistematığı oluşturulmuş, paragraf yazma süreci paragraf yazmadan önce nasıl hazırlık yapılacağı, nasıl fikirler geliştirileceği, nasıl taslak oluşturulacağı, fikirlerin tutarlılık gözetilerek nasıl cümlelerle destekleneceği ve paragrafın nasıl sonlandırılacağı ayrıntılarıyla ders kitaplarında verilmiş, etkinliklerle uygulamaları da yaptırılmaktadır. Ülkemizde de bir an evvel paragraf yazma eğitimine gerekli önemin verilerek gerekli düzenlemelerin yapılması gerekmektedir.

YÖNTEM

Yarı deneysel modelde tasarlanan bu araştırma ön test-son teste dayalı nicel bir araştırmadır. Deney grubunda yer alan öğrencilere “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma

Yöntemi”, kontrol grubunda ise yürürlükteki programa uygun etkinlikler 8 hafta boyunca uygulanmıştır. “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma”, paragraf oluşturmayı, paragrafın yapısı temel alınarak etkinliklerle öğreten bir yöntemdir. Öğrencilere paragraf yapısını kavratarak paragraf yazmayı zevkli hâle getirip kolaylaştıran bu yöntem hazırlanan etkinliklerle sunulmuştur.

Uygulama öncesinde Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Ölçeği her iki gruba ön test olarak uygulama sonrasında da son test biçiminde uygulanmıştır. Ön test ve son testten elde edilen veriler SPSS Statistic 16.0 bilgisayar yazılımı kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2015–2016 Eğitim-Öğretim yılında Kırşehir İMKB 23 Nisan Ortaokulu 8. sınıflarında A ve B şubelerinde öğrenim görmekte olan 30 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada deney öncesi her iki gruba da uygulanan ön-test sonuçlarına bakılmış, gruplar arasında anlamlı fark gözlenmemiş, grupların uygulama için uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Bu şubelerden seçkisiz olarak A şubesi deney, B şubesi ise kontrol grubu olarak belirlenmiştir. Deney grubunda 15 (8 kız ve 7 erkek), kontrol grubunda ise 15 öğrenci (7 kız ve 8 erkek) yer almaktadır.

Verilerin Toplanması

Öğrencilere uygulanacak yazılı anlatım konularının tespitinde Türkçe eğitimi ve ölçme ve değerlendirme alanlarındaki uzmanların değerlendirmeleri dikkate alınmış konuların öğrencilerin gelişimsel özelliklerine uygunluğu kontrol edilmiştir. Öğrencilerin yaş ve gelişim düzeylerine uygun konular, birini tercih etmeleri istenerek öğrencilere sunulmuştur. Böylelikle öğrencilerin yazma becerilerini bütünüyle ortaya koymaları amaçlanmıştır.

Uygun konuların belirlenmesinde, 20 uzmandan konuları 8. sınıf öğrencilerinin seviyelerine göre değerlendirmeleri istenmiş bu konulara verilen puanların *görüş birliği* ve *görüş ayrılığı* hesaplanarak en çok puan alan 10 konu öğrencilere verilmiştir. Karşılaştırmalarda *görüş birliği* ve *görüş ayrılığı* sayıları tespit edilerek araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman’ın (1994:64) formülü ($Güvenirlilik = \frac{görüş\ birliği}{görüş\ birliği + görüş\ ayrılığı}$) kullanılarak hesaplanmıştır.

Uzman görüşlerine uyularak en yüksek güvenilirliğe sahip 10 konunun hepsinin 77,5 puan ve üzerinde güvenilirliğe sahip olduğu görülmektedir. Bu değer, yazılı anlatım konularının öğrencilere uygulanabilecek nitelikte olduğunu ve güvenilir sonuçlar vereceğine işaret etmektedir.

Verilerin Analizi

Araştırmada temel veri kaynağı olarak kullanılan öğrencilerin paragrafları, Can (2012) tarafından ortaöğretim öğrencilerine uygulanmak üzere geliştirilen Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Ölçeği ile değerlendirilmiş ancak bu ölçekte ortaokul öğrencilerinin seviyelerine göre düzenlenmeler yapılmıştır.

Kontrol ve deney grupları arasında başarı ve tutum açısından fark olup olmadığını belirlemek amacıyla hangi istatistiklerin kullanılacağını belirlemek için SPSS 16 programında değişkenlerin dağılımının normalliği incelenmiştir. Büyüköztürk’e (2006) göre grup büyüklüğünün 50’den küçük olması durumunda Shapiro-Wilks, büyük olması durumunda Kolmogorov-Smirnov testleri veri dağılımının normalliği için kullanılır. Dolayısıyla parametrik

testlerin ön şartlarından varyansların homojenliği “Levene” testiyle, normallik varsayımı ise “Shapiro-Wilks” testi ile kontrol edilmiştir. Herhangi bir ön şartı sağlamayan parametre için Box-Cox veri transformasyonu uygulanarak tekrar kontrol edildiğinde değerlerin ön şartları sağladığı belirlenmiştir.

Nitel yolla elde edilen verilerin analizi sürecinde bulguların iç güvenilirliğini arttırmak amacıyla “gözlemciler arası uyuma” bakılmıştır. Bu kapsamda araştırmacı, Türkçe öğretimi alanında uzman olan bir diğer gözlemci ile her biri 2 saat olmak üzere 4 oturum boyunca çalışmıştır. Bu çalışmalar sonucunda araştırma hakkında bilgi sahibi olan bu araştırmacı ile bazı kompozisyon kağıtları beraber değerlendirilmiştir. Bu denemelerde iki gözlemcinin ulaştıkları sonuçların birbirine yakın olduğu belirlendikten sonra, örneklem içinden seçilen 60 kompozisyon, araştırmacı ve ikinci gözlemci tarafından ayrı ayrı olmak üzere değerlendirilmiştir. Daha sonra bu değerlendirmeler arasındaki ilişkiler Miles ve Huberman (1994: 64) tarafından önerilen *görüş birliği* ve *görüş ayrılığı* hesaplanarak uygulamaya sunulmuştur. Karşılaştırmalarda *görüş birliği* ve *görüş ayrılığı* sayıları tespit edilerek araştırmacının güvenirliliği Miles ve Huberman’ın (1994: 64) formülü ($Güvenirlilik = \text{görüş birliği} / \text{görüş birliği} + \text{görüş ayrılığı}$) kullanılarak hesaplanmıştır. Değerlendiricilerin öğrencilerin paragraf tutarlılığı puanları arasındaki uyum 82,4 olarak bulunmuştur.

BULGULAR VE YORUMLAR

Birinci Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi deney ve kontrol gruplarındaki öğrencilerin Ön-PTDÖ testinden aldıkları puanların ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını belirlemektir. Bu alt problemin araştırılması için istatistik yöntemlerden *Bağımsız t-Testi* kullanılmıştır. *Bağımsız t-Testi* ilişkisiz iki örnekleme dair ortaya çıkan puanların birbirine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini test etmek için kullanılır (Büyüköztürk, 2011:155). Bağımlı değişkenin en alt sıralama seviyesinde olmasını ve verilerin birbirinden bağımsız gruplara sahip olmasını gerektiren bir testtir. Bu gerekliliklerden birincisi ölçeğin eşit aralıklı olması ile ikincisi ise grupların bağımsız olması ile sağlandığı için *Bağımsız t-Testi* yapılmış ve ilgili veriler Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Ölçeğinden Aldıkları Puanlara İlişkin Ön Test Puanları Arasındaki Bağımsız t-Testi Sonuçları

Ön Test	Gruplar	n	\bar{X}	SD	t	p
Genel Ortalama	Kontrol Grubu	15	1,57	,500	-,979	,336
	Deney Grubu	15	1,74	,468		

Tablo 1’e göre Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi uygulanan deney grubunun ön test puanları ile mevcut programın uygulandığı kontrol grubunun ön test puanları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı saptanmıştır. ($p=0,336$; $p>0,05$). Buna göre uygulama yapılmadan önce deney ve kontrol gruplarının birbirine denk olduğu yorumu yapılabilir.

İkinci Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Tablo 2. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puanlara İlişkin Ön Test Puanları Arasındaki Bağımsız t-Testi Sonuçları

	n	Gruplar	Y. Anlatım	X	ss	t	p
Ana Fikir	15	Kontrol	Öntest	1,4667	,63994	-2,071	,048
	15	Deney	Öntest	1,9333	,59362		
Düşünce Organizasyonu	15	Kontrol	Öntest	1,6000	,63246	-,269	,790
	15	Deney	Öntest	1,6667	,72375		
Yapı/Giriş Tezi	15	Kontrol	Öntest	1,6000	,73679	-,837	,410
	15	Deney	Öntest	1,8000	,56061		
Yapı/Sonuç Tezi	15	Kontrol	Öntest	1,2667	,59362	-,984	,333
	15	Deney	Öntest	1,4667	,51640		
Bütünlük/Bağlantı	15	Kontrol	Öntest	1,9333	,45774	,328	,745
	15	Deney	Öntest	1,8667	,63994		

Görüldüğü üzere deney ve kontrol grubu öğrencilerinin paragraf tutarlılığı değerlendirme ölçeği alt boyutlarından aldıkları puanlara ilişkin ön test puanları arasındaki bağımsız t-testi sonuçlarına göre ana fikir alt boyutu dışındaki ($p=0,048$; $p<0,05$) diğer alt boyutlarda: Düşünce Organizasyonu ($p=0,790$; $p>0,05$), Yapı/Giriş Tezi ($p=0,410$; $p>0,05$), Yapı/Sonuç Tezi ($p=0,333$; $p>0,05$), Bütünlük/Bağlantı ($p=0,745$; $p>0,05$) anlamlı bir farklılık olmadığı ve buna göre deney ve kontrol grubunun uygulama öncesi ana fikir alt boyutu dışındaki diğer alt boyutlarda denk olduğu yorumu yapılabilir.

Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi iki ayrı grupta uygulamaya katılan öğrencilerin uygulama sonunda son test puanlarının ortalamaları arasında anlamlı bir fark olup olmadığını ortaya koyabilmeyi hedeflemektedir. Bu alt problemin cevaplanmasıyla “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi”nin uygulandığı deney grubu ile mevcut programa göre uygulama yapılan kontrol grubunun son test puanları karşılaştırılmış; böylece hangi yöntemin daha etkili olduğuna dair bir çıkarım yapılabilmektedir.

Bu alt problemin cevaplanması için *Bağımsız t-Testi* kullanılmıştır ve ilgili sonuçlar Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Ölçeğinden Aldıkları Puanlara İlişkin Son Test Puanları Arasındaki Bağımsız t-Testi Sonuçları

Son Test	Gruplar	n	\bar{X}	SD	t	p
Genel Ortalama	Kontrol Grubu	15	1,66	,607	-3,643	,001
	Deney Grubu	15	2,38	,462		

Tablo 3’e göre deney ve kontrol gruplarının son-PTDÖ testinden aldıkları puanların ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Ortalamalar dikkate alındığında bu farkın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Buna göre “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma

Yöntemi'nin uygulandığı deney grubundaki öğrencilerin mevcut programa göre uygulama yapılan kontrol grubundaki öğrencilere göre tutarlı paragraf yazma becerilerinin daha iyi düzeyde olduğu yorumu yapılabilir.

Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Araştırmada ölçme aracı olarak kullanılan PTDÖ “Ana fikir, Düşünce Organizasyonu, Yapı/Giriş Tezi, Yapı/Sonuç Tezi, Bütünlük/Bağlantı” olmak üzere beş alt boyuttan oluşmaktadır. Araştırma probleminin daha ayrıntılı bir şekilde incelenmesi amacıyla öğrencilerin her bir alt boyuttan aldığı puanların karşılaştırılması gerekmiştir. Bu karşılaştırma için deney ve kontrol grubunda yer alan öğrencilerin son testlerden aldıkları puanlar alt boyutlara göre ayrılaştırılmış ve normal dağılım gösterip göstermediği incelenmiştir.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Ölçeği Alt Boyutlarından Aldıkları Puanlara İlişkin Son Test Puanları Arasındaki Bağımsız t-Testi Sonuçları

	n	Gruplar	X	ss	t	p
Ana Fikir	15	Kontrol	1,8000	,77460	-1,932	,064
	15	Deney	2,2853	,58902		
Düşünce Organizasyonu	15	Kontrol	1,6667	,61721	-3,996	,000
	15	Deney	2,5713	,62270		
Yapı/Giriş Tezi	15	Kontrol	1,6000	,73679	-2,382	,024
	15	Deney	2,2140	,67386		
Yapı/Sonuç Tezi	15	Kontrol	1,4667	,63994	-3,187	,004
	15	Deney	2,1427	,51508		
Bütünlük/Bağlantı	15	Kontrol	1,8000	,67612	-4,353	,000
	15	Deney	2,7140	,45176		

Tablo 4'e göre deney grubundaki öğrencilerin “ana fikir” alt boyutu dışındaki “Düşünce Organizasyonu, Yapı/Giriş Tezi, Yapı/Sonuç Tezi, Bütünlük/Bağlantı” alt boyutlarından aldığı puanların ortalaması ile kontrol grubundaki öğrencilerin “ana fikir” alt boyutu dışındaki “Düşünce Organizasyonu (p=0, 000; p<0,05), Yapı/Giriş Tezi(p=0, 024; p<0,05), Yapı/Sonuç Tezi (p=0, 004; p<0,05), Bütünlük/Bağlantı(p=0, 000; p<0,05)” alt boyutundan aldığı puanların ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi” uygulamasının yapıldığı deney grubu öğrencilerinin, PTDÖ' nün alt boyutları olan “Düşünce Organizasyonu, Yapı/Giriş Tezi, Yapı/Sonuç Tezi, Bütünlük/Bağlantı” boyutlarında, kontrol grubu öğrencilerine göre daha başarılı oldukları yorumu yapılabilir.

Beşinci Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Tablo 5. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrasında Yazılı Anlatımlarında Tutarlılık Düzeyleri

Metin Tutarlılığı	Y. Anlatım	Yetersiz		Orta		İyi		Tutarlılık Düzeyi X
		n	%	n	%	n	%	
Ana Fikir	Öntest	9	60	5	33,33	1	6,66	1,46
	Sontest	6	40	6	40	3	20	1,80
Düşünce	Öntest	7	46,66	7	46,66	1	6,66	1,60

Organizasyonu	Sontest	6	40	8	53,33	1	6,66	1,66
Yapı/Giriş Tezi	Öntest	8	53,33	5	33,33	2	13,33	1,60
	Sontest	8	53,33	5	33,33	2	13,33	1,60
Yapı/Sonuç Tezi	Öntest	12	80	2	13,33	1	6,66	1,26
	Sontest	9	60	5	33,33	1	6,66	1,46
Bütünlük/Bağlantı	Öntest	2	13,33	12	80	1	6,66	1,93
	Sontest	5	33,33	8	53,33	2	13,33	1,80
Tutarlılık Puanı	Öntest	10	66,66	4	26,66	1	6,66	1,57
	Sontest	8	53,33	5	33,33	2	13,33	1,66

Yazılı anlatımlarında tutarlılık düzeyleri ortalamaları 3 üzerinden (1=yetersiz, 2=orta, 3=iyi) değerlendirilen kontrol grubu öğrencilerinde uygulama öncesi ve sonrası Yapı/Giriş Tezi alt boyutunda durum değişmemiş, Bütünlük/Bağlantı alt boyutunda bir düşüş yaşanmış; Ana fikir, Düşünce Organizasyonu, Yapı/Sonuç Tezi alt boyutlarında yükselme olmuş ve paragrafların tutarlılığındaki toplam ortalama bir yükselme olmuştur ancak bu değişimlerin anlamlı olup olmadığını tespit etmek için kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrasında yazılı anlatımlarında tutarlılık düzeyleri ile ilgili bağımlı t-testi yapılmış, sonuçlar aşağıda yorumlanmıştır.

Altıncı Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Tablo 6. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrasında Yazılı Anlatımlarında Tutarlılık Düzeyleri İle İlgili Bağımlı t-testi Sonuçları

	n	Y. Anlatım	X	ss	t	p
Ana Fikir	15	Öntest	1,46	,639	-1,323	,207
	15	Sontest	1,80	,774		
Düşünce Organizasyonu	15	Öntest	1,60	,632	-,269	,792
	15	Sontest	1,66	,617		
Yapı/Giriş Tezi	15	Öntest	1,60	,736	,000	1,000
	15	Sontest	1,60	,736		
Yapı/Sonuç Tezi	15	Öntest	1,26	,593	-,764	,458
	15	Sontest	1,46	,639		
Bütünlük/Bağlantı	15	Öntest	1,93	,457	,619	,546
	15	Sontest	1,80	,676		
Tutarlılık Puanı	15	Öntest	1,57	,500	-,456	,655
	15	Sontest	1,66	,607		

Tablo 6'da görüldüğü üzere kontrol grubunda uygulama öncesi ve sonrasında öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerinde genel ortalama ve hiçbir alt boyutta anlamlı bir fark oluşmamıştır. Buradan mevcut yazma eğitimi programının sekiz haftalık bu süreçte öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerini geliştirmede bir etkisinin olmadığı yorumu yapılabilir.

Yedinci Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Tablo 7. Deney Grubu Öğrencilerinin Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrasında Yazılı Anlatımlarında Tutarlılık Düzeyleri

Metin Tutarlılığı	Y. Anlatım	Yetersiz		Orta		İyi		Tutarlılık Düzeyi X
		n	%	n	%	n	%	
Ana Fikir	Öntest	3	20	10	66,66	2	13,33	1,93
	Sontest	1	6,66	9	60	5	33,33	2,28
Düşünce Organizasyonu	Öntest	7	46,66	6	40	2	13,33	1,66
	Sontest	1	6,66	5	33,33	9	60	2,57
Yapı/Giriş Tezi	Öntest	4	26,66	10	66,66	1	6,66	1,80
	Sontest	2	13,33	8	53,33	5	33,33	2,21
Yapı/Sonuç Tezi	Öntest	8	53,33	7	46,66	0	0	1,46
	Sontest	1	6,66	10	66,66	4	26,66	2,14
Bütünlük/Bağlantı	Öntest	4	26,66	9	60	2	13,33	1,86
	Sontest	0	0	4	26,66	11	73,33	2,71
Tutarlılık Toplam Puan	Öntest	9	60	4	26,66	2	13,33	1,74
	Sontest	1	6,66	6	40	8	53,33	2,38

Deney grubu öğrencilerinin yazılı anlatımlarında tutarlılık düzeyleri ortalamaları uygulama öncesi ve uygulama sonrasında 3 üzerinden değerlendirilmiş (1=yetersiz,2=orta,3=iyi) ve buna göre uygulama öncesi ve sonrası tüm alt boyutlarda ve paragrafların tutarlılığındaki toplam ortalama bir yükselme olmuştur ancak bu değişimlerin anlamlı olup olmadığını anlamak için deney grubu öğrencilerinin uygulama öncesi ve uygulama sonrasında yazılı anlatımlarında tutarlılık düzeyleri ile ilgili bağımlı t-testi yapılmış, sonuçlar aşağıda gösterilip yorumlanmıştır.

Sekizinci Alt Probleme Ait Bulgu ve Yorumlar

Tablo 8. Deney Grubu Öğrencilerinin Uygulama Öncesi ve Uygulama Sonrasında Yazılı Anlatımlarında Tutarlılık Düzeyleri İle İlgili Bağımlı t-testi Sonuçları

	n	Y. Anlatım	X	ss	t	p
Ana Fikir	15	Öntest	1,93	,593	-1,403	,182
	15	Sontest	2,28	,589		
Düşünce Organizasyonu	15	Öntest	1,66	,723	-4,938	,000
	15	Sontest	2,57	,622		
Yapı/Giriş Tezi	15	Öntest	1,80	,560	-1,525	,149
	15	Sontest	2,21	,673		
Yapı/Sonuç Tezi	15	Öntest	1,46	,516	-4,198	,001
	15	Sontest	2,14	,515		
Bütünlük/Bağlantı	15	Öntest	1,86	,639	-9,323	,000
	15	Sontest	2,71	,451		
Tutarlılık Toplam Puan	15	Öntest	1,74	,468	-4,403	,001
	15	Sontest	2,38	,462		

Tablo 8’de görüldüğü üzere deney grubunda uygulama öncesi ve sonrasında öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerinde Düşünce Organizasyonu($p=0,000$; $p<0,05$), Yapı/Sonuç Tezi($p=0,001$; $p<0,05$), Bütünlük/Bağlantı($p=0,000$; $p<0,05$) ve Tutarlılık Toplam Puanında ($p=0,001$; $p<0,05$) anlamlı bir fark oluşmuştur. Ana Fikir ($p=0,182$; $p>0,05$) ve Yapı/Giriş Tezi($p=0,149$; $p>0,05$) alt boyutlarında ise anlamlı bir fark oluşmamıştır. Buradan “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi”nin öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerini özellikle de Düşünce Organizasyonu, Yapı/Sonuç Tezi, Bütünlük/Bağlantı alt boyutlarında geliştirdiği yorumu yapılabilir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Öğrencilerden genellikle yazmaları istenildiğinde yazmaya nasıl başlayıp devam edecekleri ve yazıyı nasıl sonlandıracakları hususunda zorlandıkları ayrıca yazılarında öğrencilerin paragraf kavramını yeterince özümseyemedikleri, büyük bir kısmının paragrafı biçimsel bir birim olarak algıladıkları ifade edilebilir. Öğrencilerin düşüncelerini, belli bir düzen ve mantıksal sıra içerisinde kağıda dökmeye zorlandıkları da söylenilebilir (Can,2012).

Öğrencilerin paragrafta tek bir düşünce, ya da olayı ele almalarını, yazıda birlik ve bütünlük sağlamalarını, konu dışı düşüncelere yer vermemelerini, yazdıklarında çelişkiye düşmemelerini sağlamak için paragraf yapısını öğrenmelerini ve yazı yazarken yazmayı bir süreç olarak görüp bu öğrendiklerini uygulamalarını sağlayabilirsek öğrenciler daha sağlıklı ve daha tutarlı yazılar yazacaktır.

Alan yazında da paragrafın yapısal bir birim olarak ele alınması ve bu bakış açısının yazma, okuma ve anlama öğretiminde kullanılması gerekliliğini ifade eden görüşler vardır. Örneğin Anderson’a göre (1981) paragrafın çoğunlukla kesin sınırları olan tanımlanabilir bir iç yapısı vardır ve paragrafın kavramsal bilgisi ve bileşenleri, bir yazarın etkili bir kompozisyon üretmesi için gereklidir.

Woodsen’a göre (1978) paragrafların yapısının analizi, öğrenciye başarılı bir paragraf yazması için gerekli bilgiyi sağlamanın bir yoludur.

Kar, lise dönemindeki öğrencilerin psikolojik ihtiyaçlarının giderilmesi için yapılandırılmış öğretim durumlarıyla karşılaşmaları gerektiğini ifade eder. Paragraf gibi bir yapı etrafında gelişen yazma programının, öğrencinin yazma sürecinde daha başarılı olmasında rol oynayacağını öne sürer (akt. Anderson,1981).

Paragrafta yapıyı oluşturan üç unsur vardır konu(ana fikir) cümlesi, destekleyici cümleler ve sonuç cümlesi. Öğrenciler paragraf yazarken bu unsurları öğrenirler ve etkili bir şekilde kullanırlarsa daha nitelikli paragraflar yazabilirler. Özellikle de konu(ana fikir) cümlesi kullanılması öğrencilerin daha tutarlı paragraflar yazmalarını sağlayabilir.

İyi yapılandırılmış paragrafta ana fikri destekleyen, açıklayan, örneklendiren yeterince ayrıntılandırılmış destekleyici cümleler bulunur. Destekleyici cümlelerin tamamı ana fikirle aynı doğrultudadır ve onu açıklayan bir niteliktedir. Sonuç cümlesi ise, paragraftaki bahsedilenleri özetleyen, okuyucuya paragrafın yazılma amacını gösteren son cümledir.

Yukarıda belirtilen ve konu (ana fikir) cümlesi, destekleyici cümleler ve sonuç cümlesinden oluşan paragraf yapısının öğrencilere etkinliklerle öğretilmesiyle öğrenciler daha

tutarlı paragraflar yazabilirler ve metinler de paragraftan oluştuğu için bu öğrencilerin daha tutarlı yazılar yazmalarını sağlayabilir.

Batı’da pek çok ülkede paragraf yapısı öğretilerek paragraf yazma öğretimi sistemli bir şekilde yapılmasına rağmen ülkemizde paragraf yazma öğretimine pek önem verilmemekte öğrencilerden başlangıçta farklı türlerde metin yazmaları istenmektedir. Bu çalışmada bu açığın giderilmesine katkı sağlamak ve öğrencilere paragraf yapısını etkinliklerle öğretilerek onların daha tutarlı paragraf yazma becerisinin geliştirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmaya Kırşehir Merkez İMKB 23 Nisan Ortaokulundan deney grubunda 15 ve kontrol grubunda 15 olmak üzere toplam 30 öğrenci katılmıştır. Kontrol grubuna herhangi bir işlem uygulanmazken, deney grubunda “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi” uygulanmıştır. Uygulama öncesi ve sonrası yazılan yazılar (PTDÖ) ile değerlendirilmiştir. Veriler bilgisayarda SPSS bilgisayar yazılımı ile analiz edilerek araştırmanın sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırma sonucunda, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin PTDÖ’den aldıkları son test puanları arasında toplam ortalamada ve paragrafta Düşünce Organizasyonu, Yapı/Sonuç Tezi, Bütünlük/Bağlantı alt boyutlarında anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın deney grubu lehine olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi”nin öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerini geliştirmede olumlu etkisinin olduğu söylenebilir.

Araştırma sonucunda ulaşılan mevcut yazma uygulamalarının öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerilerini tam olarak geliştiremediği ve yazma öğretiminde sıkıntılar yaşandığı yönündeki sonuçla benzer birçok araştırma bulunmaktadır:

Temizkan (2003), yapmış olduğu yüksek lisans çalışmasında 7.sınıf Türkçe dersini veren öğretmenlerin yazılı anlatım etkinliklerinde yaptıkları uygulamaların öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirmedeki yeterliliğini belirlemeyi amaçlamıştır. Yazılı anlatım etkinliği için Türkçe öğretmenlerinin yaptıkları uygulamaları ortaya çıkarmak ve bu uygulamaların yeterliliğini belirlemek için bir anket uygulamıştır. Sonuç olarak öğrencilerin sırasıyla; konuyu anlama, açık sade ve anlaşılır cümle yapısı oluşturma, yazım kurallarını uygulama, noktalama işaretlerini kullanma ile kelimeleri doğru yer ve anlamda kullanma konularında çok hata yaptıkları bulgusuna ulaşmıştır.

Tok ve Gönülal (2014) tarafından yapılan çalışmada öğrencilere yazdırılan paragraflarda, öğrencilerin anlamlı ve tutarlı ifadeler kullanmadıkları açık şekilde görülmüştür.

İlköğretim düzeyindeki öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için yürütülen yazma çalışmalarında problemlerin yaşandığı hatta bu problemlerin sadece ilköğretim seviyesinde değil, ortaöğretim ve yükseköğretim düzeyinde de olduğu Üstün (2007), Arıcı (2008), Köse ve Şahin (2008) tarafından da ortaya çıkarılmıştır.

Arıcı ve Ungan’ın (2008) yaptığı çalışmaya göre; ortaokul öğrencilerinin yazılı anlatım çalışmalarında planlama, ana fikir oluşturma, başlık koyma, imla ve noktalama vb. hatalar yaptığı görülmüştür. İlköğretim öğrencilerin çoğunun yazmaktan sıkıldığı, yazmaya karşı isteksiz olduğu, yazarken zorlandığı bilinen bir gerçektir (Kurudayıoğlu ve Karadağ, 2010).

Uygulama sırasında yapılan gözlemlere göre “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi” etkinliklerinin öğrencilerin dikkatini çektiği ve öğrencilerin daha etkin katılımını

sağladığı söylenebilir. Genellikle yazmaya çok istekli olmayan öğrencilerin yapılan etkinlikler, öğretmen rehberliği ve teşvikiyle daha istekli hale geldikleri gözlemlenmiştir. Bu açıdan da “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi”nin öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerisindeki gelişimi desteklediği söylenebilir.

Etkinlikler kullanılarak ve paragrafın yapısı öğrencilere kavratılarak yazma öğretiminde daha başarılı olunacağıyla ilgili alan yazında pek çok görüş ifade edilmiştir:

Güneyli’ye göre (2001) göre beceri kazandırma bireyin öğrenme-öğretme sürecine etkin katılımının sağlanması ve uygulamaya yönelik etkinliklerin kullanılmasıyla mümkündür.

Tok, Gönülal’ın (2014) çalışmalarında yazılı anlatımlarına verilen geri bildirimlerin, bir paragrafı nasıl yazabileceklerine dair verilen eğitimin, etkinlikler sayesinde daha kolay yazabildiklerini görmelerinin yazma tutumlarını olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Tok (2012) akademik yazmada metin düzeyine geçebilmek için paragraf biriminin anlaşılması ve buna bağlı olarak paragraf yapısının kavranması gerektiğini belirtmektedir. Yapmış olduğu çalışmada da düzyazının önemli bir anlatım birimi olan paragraflar aracılığıyla düşüncelerin ifade edilmesi, verilen konu ile ilgili özelliklerin fark edilmesi ve düşüncelerin bir plan içinde sıralanması uygulamalı bir şekilde ortaya konularak olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Aynı bağlamda, Erkul (2004), iyi düzenlenmiş bir metinde her düşüncenin, olayın, durumun vb. ayrı paragraflarda işleneceğini belirtir. Bu nedenle metin düzeyindeki çalışmaların verimli sonuçlar verebilmesi paragraf düzeyindeki uygulamalı çalışmalara bağlıdır. Bu bakımdan paragraf birimlerinin üzerinde durulmasının gerekli olduğu söylenebilir (Tok,2014).

Ülper ve Uzun’un (2009) çalışmaları, bilişsel süreç modeline hazırlanan etkinliklerin geleneksel çalışmalara göre daha verimli sonuçlar verdiğini ortaya koymuştur. Yapılan çalışmada, bu yaklaşıma göre düzenlenen uygulamaların öğrencilerin nitelikli metin üretmelerine yardımcı olduğu görülmüştür.

Graham’a (2006) göre yazma başarısını etkileyen beceri ve stratejiler öğrencilere doğrudan öğretilmeli, yazma etkinlikleri ilgi çekici olmalı, yazma ortamı öğrencilerin başarılarını ve öğrenmelerini en üst noktaya çıkaracak şekilde yapılandırılmalıdır.

Susar Kırmızı’ya (2008) göre de yazma öğretiminde öğrencileri merkeze alan, yaratıcı ve eğlenceli etkinlikler kullanılan ve öğrencilerin kendilerini rahatça ifade etmelerini sağlayan farklı yöntem ve tekniklerden yararlanılması gerekmektedir.

Tüm bu ulaşılan araştırma sonuçlarına dayanarak yazmaya ürün değil süreç odaklı yaklaşılarak, öğrencileri aktif olarak yazmaya yönlendirecek eğlenceli etkinlikler kullanılarak ve bu etkinliklerle paragraf yapısı öğretilerek öğrencilerin daha tutarlı ve nitelikli paragraflar yazmalarının sağlanabileceği söylenebilir.

Öneriler

Bu bölümde yapılan çalışmada elde edilen bulgulara dayanılarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur:

• Araştırma sonucunda “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi”nin öğrencilerin tutarlı paragraf yazma becerisindeki gelişim olumlu yönde katkı sağladığı görülmüştür. Bu sebeple bu modelin uygulanmasını yaygınlaştırmak amacıyla öğretmenlere model hakkında bilgilendirme seminerleri verilebilir.

• Araştırmada, “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi”nin İlköğretim 8. sınıf öğrencilerinin açıklama yazılarında tutarlı paragraf yazma becerisindeki etkisi incelenmiştir. Bu açıdan bu model diğer yazma türlerine de uygulanarak modelin etkisine bakılabilir.

• Bu araştırmada cinsiyet faktörüne bakılmamıştır. Yapılacak diğer çalışmalarda aynı zamanda cinsiyet faktörüne de bakılabilir.

• Araştırma ilköğretim 8.sınıf öğrencilerine uygulanmıştır. Yapılacak diğer çalışmalar farklı örneklem üzerinde uygulanarak modelin etkisi test edilebilir.

• Yazma becerisi uzun süreç gerektiren bir beceri olduğu için bu çalışmada kullanılan 8 haftadan daha uzun bir süreçte çalışmalar yapılarak öğrencilerin yazma becerileriyle ilgili kazanmış oldukları davranışların kalıcılığı artırılabilir.

• “Etkinlik ve Yapı Temelli Paragraf Yazma Yöntemi” yazmayı sürece yayan bir model olduğu için ailelere bu konuda bilgilendirme semineri yapıp, sürece aileler de katılabilir.

KAYNAKÇA

- Akyol, H. (1999). Bilgi Vermeye Dayalı Metinler ve Öğretimi. *Çağdaş Eğitim*. 253, 7-13.
- Arıcı, A. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Hataları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 209-220.
- Aulls, M.W. (1975). Expository Paragraph, Properties That Influence Literal Recall. *Journal of Reading Behavior*. (4) 391-400.
- Becker, A. L. (1965). A Tagmemic Approach to Paragraph Analysis. *College Composition and Communication*. 16, (5), 237-242.
- Braddock, R. (1974). The Frequency and Placement of Topic Sentences in Expository Prose. *Research in the Teaching of English*, 8, 287-302.
- Brannan, Bob. (2010). *A Writer's Workshop*, Kansas: McGraw-Hill
- Büyüköztürk, Ş. (2006). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Can, Remzi (2012). “Ortaöğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarında Paragraf Düzeyinde Bağdaşıklık ve Tutarlılık”. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erkul, Rasih. (2004) *Cümle ve Metin Bilgisi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gayle Feng-Checkett, Lawrence Checkett. (2010). *The Write Start Sentenses To Paragaraph*. Boston, USA: Wadsworth, Cengage Learning.
- Graham, S. (2006). Writing. P. Alexander ve P. Winne (Eds.), *Handbook Of Educational Psychology*, Mahwah, NJ: Erlbaum.
- Güneyli, A. (2001). Silberman’ın Öğrenme Yaklaşımını Temel Alarak Türkçe Öğretiminin Planlanması. *Dil Dergisi*, (136).

- Koç, Göksu Çiçekli(2009). Türkiye’de Ve Batı’da Paragraf Yazma Öğretimi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Köse, E. ve Şahin, A. (2008). Yükseköğrenime Yeni Başlayan Öğrencilerin Düşüncelerini Yazılı Olarak İfade Edebilme Becerilerinin Değerlendirilmesi. *Millî Eğitim*, 180, 227-237.
- Kurudayıoğlu, M. ve Karadağ, Ö. (2010). İlköğretim Öğrencilerinin Yazılı Anlatımlarının Konu Seçimleri Açısından İncelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(13), 192-207.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Susar Kırmızı, F. (2008). Türkçe Dersinde Yaratıcı Drama Yöntemine Dayalı Yaratıcı Yazma Çalışmalarının Yazmaya Yönelik Tutuma Etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4 (7), 51-68.
- Temizkan, M. (2003). Yazılı Anlatım Etkinliği Çerçevesinde Türkçe Öğretmenlerinin Çalışmalarına İlişkin Bir Değerlendirme. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Tok, Mehmet (2014) Paragraf Türlerinin Öğretimi Sürecinde Yazma Becerilerine İlişkin Bilişsel Süreçlerin Geliştirilmesi: Bir Eylem Araştırması, *K. Ü. Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (2), 889-912.
- Tok, Mehmet, Gönülal, Mustafa,(2014),8. Sınıf Öğrencilerinin Yazma Taslakları Aracılığıyla Metin Tutarlıklarının Sağlanması: Bir Eylem Araştırması,*Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 9/6 Spring 2014, p. 1005-1021, Ankara.
- Ungan, Suat ,(2007). Yazma Becerisinin Geliştirilmesi ve Önemi, *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* Sayı : 2007/2 (461-472 s.)
- Utley, T. H. (1983). Testing Standart Modern Paragraph Theories. Unpublished Doctoral dissertation. University of Arkansas, Arkansas.
- Ülper, H. ve Uzun, L. (2009). Bilişsel Süreç Modeline Göre Hazırlanan Yazma Öğretimi İzlenesinin Öğrenci Başarısına Etkisi. *İlköğretim Online Dergisi*, 8(3), 651-665.
- Üstün, Ö. (2007). Ortaöğretim Üçüncü Sınıfta Türk Dili ve Edebiyatı Dersinde Karikatür Kullanımının Yazılı Anlatım Öğretimine Etkisi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Woodsen, L. (2-5 February, 1978). The Deep Structure Of The Paragraph. Paper Presented at the Annual Meeting of the Texas Joint Council of teachers of English, San Antonio, Texas.

EXTENDED ABSTRACT

The structure of paragraph one of the subjects we must focus on during writing teaching period. This concept is related with understanding what you read, remembering knowledge you have learnt and writing text and paragraph. Creating a paragraph consciously in a structure enables serving knowledge to reader systematically getting rid of mess and so the integrity in a paragraph can be gained (Can, 2012).

In this study, it has been tried to determine whether “Activity and Structure Based Paragraph Writing Method” which teaches students paragraph writing through activities and the structure of the paragraph is effective or not in improving students’ consistent paragraph writing skills. 2015-2016 academic year spring term 8th grade students of İMKB 23 Nisan Middle School located in the city centre of Kırşehir Province constitute the universe of this study.

Students paragraphs used as the main data source in the study are evaluated according to Can’s (2012) the scale of Evaluation in Paragraph Consistency. However some arrangements are done for secondary school students. The sample of this study is two classes randomly selected. Both the experimental group and the control group consisted of 15 students. This study group is formed by 30 students in İMKB23 Nisan Secondary School 8-A and 8-B classes in study. Pre test, conducted both groups are studied any meaningful differences between groups aren’t seen and it’s seen that group are suitable for practice. 8-A is experiment group and 8-B is control group in this study. In experiment group, there are 15 people (8girls and 7 boys) and 15 students in control group (7 girls and 8 boys.)

The study lasted 8 weeks. Pre-test and post-test control grouped quasi-experimental model has been used in this study. Paragraph Coherence Assessment Scale was used to obtain data and dependent and independent t test was used for the analysis of the obtained data. The significance level in the study was accepted as 0,05. As a result of the research There was a significant difference between pre-test and post-test total score averages that students in the experimental group obtained from the paragraphs they wrote. However, there was no significant difference between pre-test total score averages and post-test score averages taken from the paragraph of the compositions written by the control group students.

The consistency of the paragraph writing skills of the students in the experimental group was found to be significantly improved when the average of the post-test scores obtained from the written paragraphs of the students in the experimental group and the average of the post-test scores obtained from the compositions of the students in the control group were compared. There was a significant difference between the scores that experimental group students obtained from the preliminary test on Structure / Conclusion Thesis, Integrity / Connection elements in the paragraph hand the scores that they obtained after the paragraph writing education.